

Notat

Modtager(e) > Uddannelses- og Forskningsudvalget

Høringsnotat om udkast til lov om ændring af lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond (Begrænsning af visse ansøgninger til Danmarks Frie Forskningsfond, fondens samarbejde med andre offentlige og private bevillingsgivere samt forlængelse af fondens strategiperiode)

Indholdsfortegnelse

1. Høringen	5. september 2025
1.1 Høringsperiode	
1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.	Uddannelses- og Forskningsministeriet
2. Høringssvar	
2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget	Bredgade 40-42
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget	1260 København K
2.2.1. Begrænsning af visse ansøgninger til Danmarks Frie Forskningsfond	Tel. 3392 9700
2.2.1.1. Ny bemyndigelse	
2.2.1.2. Præcisering af regler om karen	www.ufm.dk
2.2.2. Danmarks Frie Forskningsfonds samarbejde med andre offentlige og private bevillingsgivere	CVR-nr. 1680 5408
2.2.3. Forlængelse af Danmarks Frie Forskningsfonds strategiperiode	Ref.-nr.
3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet	2025 - 3584

1. Høringen

1.1 Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond har i perioden fra den 23. juni 2025 til den 21. august 2025 (59 dage) været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 23. juni 2025 endvidere sendt til Uddannelses- og Forskningsudvalget til orientering. Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 23. juni 2025.

Ved høringsfristens udløb, den 21. august 2025, kl. 12, var der modtaget 19 høringssvar, hvoraf 14 indeholder indholdsmæssige bemærkninger.

1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget høringssvar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Udover de hørte myndigheder, organisationer m.v. er der modtaget høringssvar fra Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser.

Høringspart	Høringssvar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger	Ønsker ikke at afgive høringssvar
Advokatrådet				
Akademikerne	X	X		
Akkrediteringsrådet				
Copenhagen Business School – Handelshøjskolen	X	X		
Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd				
Danmarks Frie Forskningsfond	X	X		
Danmarks Grundforskningsfond				
Danmarks Innovationsfond				
Danmarks Medie- og Journalisthøjskole				
Danmarks Statistik				
Danmarks Tekniske Universitet	X	X		
Dansk Arbejdsgiverforening				
Dansk Erhverv				
Dansk Magisterforening				
Danske Erhvervsakademier				
Danske Professionshøjskoler	X	X		
Danske Regioner	X	X		
Danske Stude- rendes Fælles- råd				

Danske Univer- siteter	X	X		
Det Kongelige Danske Viden- skabernes Sel- skab				
DI				
Djøf				
Erhvervsaka- demi Køben- havn	X		X	
Erhvervsaka- demi Dania				
Erhvervsaka- demi Kolding				
Erhvervsaka- demi Midt-Vest				
Erhvervsaka- demi Syd-Vest				
Erhvervsaka- demi Zealand				
Erhvervsaka- demi Aarhus				
EVA				
FH				
Finanssektø- rens Arbejdsgi- verforening				
Finanstilsynet	X		X	
Ingeniørforenin- gen, IDA	X	X		
IT-Universitetet i København				
KL	X		X	
Københavns Erhvervsaka- demi				
Københavns Professionshøj- skole				
Københavns Universitet	X	X		
Lederne				
Lif				
Nævnet for Vi- denskabelig Uredelighed	X		X	
Professionshøj- skolen Absalon				

Rigsrevisionen	X		X	
Roskilde Uni- versitet	X	X		
Rådet for Er- hvervsakademi- uddannelser og Professionsba- cheloruddan- nelser				
Rådet for Vok- sen- og Efter- uddannelse				
Studievalg Dan- mark				
Syddansk Uni- versitet	X	X		
Teknisk Lands- forbund				
Tekniq Arbejds- giverne				
University Col- lege Lillebælt				
University Col- lege Nordjyl- land				
University Col- lege Syddan- mark				
VIA University College				
Aalborg Univer- sitet	X	X		
Aarhus Univer- sitet	X	X		

2. Høringssvar

Nedenfor gives et kort resumé af de væsentligste bemærkninger i de indkomne høringssvar om udkastet til lovforslag om ændring af lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond.

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Danmarks Frie Forskningsfond, Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Copenhagen Business School – Handelshøjskolen og Ingeniørforeningen, IDA støtter lovforslaget helt eller med enkelte, mindre forbehold.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Begrænsning af visse ansøgninger til Danmarks Frie Forskningsfond

Danmarks Frie Forskningsfond, Danmarks Tekniske Universitet, Aarhus Universitet, Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser og Akademikerne støtter helt eller med enkelte, mindre forbehold denne ændring.

2.2.1.1. Ny bemyndigelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 6

Københavns Universitet anfører, at ændringen kan fremme en mere ligelig fordeling af midlerne og samtidig reducere den administrative belastning for ansøgere og fonden. Universitetet finder dog, at det bør sikres, at forslaget ikke får negativ betydning for unge forskere.

Aarhus Universitet anfører, at det kan være hensigtsmæssigt at begrænse antallet af en enkelt forskers bevillinger, men det bør fortsat være muligt at ansøge, mens man har en aktiv bevilling.

Syddansk Universitet anerkender, at ansøgningsvolumen er steget markant de senere år, og at det giver god mening at forsøge at imødegå denne udvikling, men finder, at det fortsat bør være muligt at søge midler til projekter, der først begynder efter eksisterende bevilling udløber.

Copenhagen Business School – Handelshøjskolen anerkender, at det kan være aktuelt at begrænse aktive bevillingshavere i at søge nye midler i en aktiv bevillingsperiode, men finder, at en sådan begrænsning kan hæmme karriereudviklingen for særligt yngre forskere.

Danmarks Tekniske Universitet foreslår, at gentagne indsendelser af samme ansøgning, af god kvalitet og forbedret betydeligt, skal være mulig i forskellige opslagsperioder og over en årrække, ligesom det foreslås, at ansøgeren får en forskningsfaglig vurdering af ansøgningen.

Aalborg Universitet anerkender behovet for at sikre en effektiv og bæredygtig ressourceanvendelse hos Danmarks Frie Forskningsfond og universitetet, men finder, at det er væsentligt, at eventuelle begrænsninger udformes med tilstrækkelig transparens og fleksibilitet.

Roskilde Universitet finder, at den foreslåede begrænsning for aktive bevillingshavere vil medføre u hensigtsmæssige implikationer for forskningen. Roskilde Universitet bakker op om, at aktive bevillingshavere af midler fra Danmarks Frie Forskningsfond begrænses, men universitetet henstiller, at begrænsningen laves på mindre gennemgribende vis.

Danske Professionshøjskoler anfører, at forslaget om, at aktive bevillingshavere ikke skal kunne ansøge om nye midler i bevillingsperioden, især vil kunne påvirke mindre forskningsmiljøer negativt, herunder professionshøjskolernes forskningsmiljøer.

Akademikerne ser overordnet positivt på forslaget, men finder, at det er vigtigt at være opmærksom på konsekvenserne for yngre forskere, hvorfor der anbefales undtagelser for forskere tidligt i karrieren. Akademikerne finder, at forskere skal kunne søge nye DFF-bevillinger som hovedansvarlig for et projekt, selvom de allerede har en aktiv bevilling.

Danske Regioner har forståelse for at begrænse det antal ansøgninger, en ansøger kan indsende, men denne høringspart støtter ikke, at aktive bevillingshavere generelt udelukkes fra at kunne søge nye midler i bevillingsperioden.

Danmarks Frie Forskningsfond anfører, at det er helt afgørende, at fondens succesrater (forholdet mellem ansøgninger og bevillinger, målt enten på antal eller beløb) øges af hensyn til både ansøgere, bedømmere og administration. Fonden anfører endvidere, at der bliver brugt unødigt mange ressourcer på at skrive, behandle og bedømme ansøgninger, som ikke kan bevilliges, og at sammenlignelige fonde, f.eks. Vetenskabsrådet i Sverige, Forskningsrådet i Norge og European Research Council (ERC) alle anvender lignende ansøgningsbegrænsende tiltag. Endvidere anfører Danmarks Frie Forskningsfond, at det er afgørende for fonden, at ansøgningsbegrænsende tiltag implementeres på en ordentlig, rimelig og transparent måde.

Uddannelses- og Forskningsministeriet har noteret sig høringsparternes bemærkninger. Som anført i bemærkningerne til lovforslaget modtager Danmarks Frie Forskningsfond langt flere ansøgninger af høj kvalitet, end det er muligt at imødekomme. Antallet af ansøgninger er steget væsentligt, og i 2024 blev kun 15 pct. af ansøgningerne imødekommet. Mange ansøgere bruger således ressourcer på at skrive ansøgninger om støtte til forskningsprojekter, som ikke imødekommes, og ligeledes behandler fonden et stort antal ansøgninger, der ikke imødekommes.

I 2024 modtog fonden i alt 3.926 ansøgninger. Heraf var 24 pct. indsendt af forskere, som allerede havde indsendt én ansøgning til fonden samme år, og knap 20 pct. var indsendt af ansøgere med en aktiv bevilling ved fonden. Ministeriet vurderer på den baggrund, at det vil være hensigtsmæssigt at kunne regulere det antal ansøgninger en ansøger kan indsende, herunder at kunne begrænse ansøgninger fra aktive bevillingshavere.

For så vidt angår bemærkningerne om yngre forskere kan ministeriet oplyse, at der ved udmøntningen af de foreslåede bestemmelser vil være fokus på, at de ikke går videre end nødvendigt, og at de ikke utilsigtet påvirker visse forskere mere end andre. Som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6, vil det med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i lovens § 32, stk. 1, nr. 6, blandt andet kunne fastsættes, hvorvidt begrænsningerne af det antal ansøgninger, en ansøger kan indsende, vil finde anvendelse i forhold til alle opslag og virkemidler eller kun i forhold til visse, udvalgte opslag og virkemidler. Det vil således f.eks. kunne fastlægges, at de omhandlede begrænsninger ikke eller kun i mindre grad vil finde anvendelse for virkemidler m.v., der særligt henvender sig til yngre forskere, hvis dette vurderes hensigtsmæssigt.

Ministeriet har også noteret sig bemærkningerne om forskere med en aktiv bevilling og kan hertil oplyse, at lovforslaget i lyset heraf er blevet justeret, således at

ansøgninger fra aktive bevillingshavere kan begrænses med hjemmel i den foreslåede § 32, stk. 1, nr. 6. Der lægges op til, at begrænsningen vil gælde for ansøgninger fra aktive bevillingshavere med to eller flere aktive bevillinger.

Ministeriet kan herudover oplyse, at den foreslåede bemyndigelse forventes at blive udmøntet nærmere ved en ændring af bekendtgørelse om bevillingsfunktionen m.v. under Danmarks Frie Forskningsfond. Et udkast til ændringsbekendtgørelse vil således blive udsendt i ekstern høring.

2.2.1.2. Præcisering af regler om karens, jf. lovforslagets § 1, nr. 5

Syddansk Universitet finder det positivt, at Danmarks Frie Forskningsfond styrker muligheden for brug af karens – muligvis inspireret af ERC (European Research Council) – men finder, at førstegangsansøgere skal fritages for karens, da det også er en læringsproces.

Copenhagen Business School – Handelshøjskolen finder ikke, at karens først skal aktiveres ved gentagne ansøgninger i nederste tredjedel. Der kan med fordel bruges samme model som ERC (European Research Council), hvor der tildeles karens med det samme ved ansøgninger af lav kvalitet. Danmarks Frie Forskningsfond bør tydeliggøre, hvordan "ansøgers videnskabelige kvalifikationer" defineres og vurderes.

Aalborg Universitet anfører, at forslaget kan have utilsigtede konsekvenser, navnlig for yngre forskere og forskere uden en stærk forskningsprofil. Anvendelse af bestemmelsen bør derfor ske på baggrund af klart definerede og gennemsigtige kriterier.

Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser anfører, at afslag med karantæne ledsages af formativ feedback til ansøgere.

Akademikerne forstår behovet for at kunne pålægge visse ansøgere en karensperiode, men mener, at der er behov for en afklaring af de vurderinger, der ligger til grund.

Uddannelses- og Forskningsministeriet kan oplyse, at reglerne om mulighed for at træffe afgørelse om en karensperiode for en ansøger på op til 2 år har været gældende siden lovens ikrafttrædelse, den 1. juli 2017. Det er alene hensigten med den foreslåede ændring at præcisere, at bestemmelsen både kan finde anvendelse, når der er tale om, at en ansøger har indsendt flere ansøgninger, der kvalitetsmæssigt ligger langt fra at komme i betragtning, og når en ansøger har indsendt en enkelt ansøgning, der kvalitetsmæssigt ligger langt fra at komme i betragtning.

*Ministeriet kan endvidere oplyse, at det fremgår af bemærkningerne til den oprindelige forslag til lov om lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond (L118, FT 2016/17),
- at karensperiodens længde fastsættes efter de konkrete omstændigheder, men ikke må overstige 2 år fra tidspunktet for afgørelsen om karensperioden, og*

- at perioden vurderes at være passende til, at den pågældende ansøger vil kunne nå at dygtiggøre sig og opnå tilstrækkelig erfaring til at indgive ansøgninger på et tilstrækkeligt kvalitetsmæssigt niveau.

Det følger endvidere af bemærkningerne,

- at kriterierne skal være offentliggjort på forhånd, for at gøre det muligt for ansøgere at gøre sig bekendt med kriterierne for fastsættelse af en karenperiode, inden ansøgning indsendes, og

- at bestyrelsen har ansvaret for, at der i fonden fastlægges ensartede retningslinjer for fastsættelse af karenperioder.

2.2.2. Danmarks Frie Forskningsfonds samarbejde med andre offentlige og private bevillingsgivere, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, 3 og 4

Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Aalborg Universitet, Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser og Danske Universiteter støtter helt eller med enkelte, mindre forbehold denne ændring.

Danmarks Tekniske Universitet anfører, at fonden bør beholde sin egenart i forhold til Innovationsfonden og ikke have politisk bestemte temaer for at beholde sin relevans og bibeholde sit store aftryk på det danske forskningsmiljø.

Copenhagen Business School – Handelshøjskolen anfører, at det foreslåede kan medføre, at flere midler går til virkemidler knyttet op på tematisk samarbejde i stedet for til fri grundforskning. CBS henviser til, at DFF's hovedformål er at give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer, ligesom CBS anfører, at der er store forskelle mellem bevillinger fra private fonde og fra DFF.

Danske Regioner anfører, at samfinansiering i nogle tilfælde kan lede til begrænsning af den strategiske forskning. Der bør i forbindelse med samarbejdet værnes om fondens uafhængighed. Politiske temaer vil ikke nødvendigvis tilgode basal forskning. Der bør være tydelig balance mellem frie og politisk fastsatte midler.

Aalborg Universitet anfører, at der fortsat bør opretholdes en hensigtsmæssig balance mellem forskerinitieret (bottom-up) og tematisk (top-down) forskning.

Uddannelses- og Forskningsministeriet har noteret sig høringsparternes bemærkninger og kan hertil oplyse, at det nærmere indhold og karakteren af et samarbejde mellem Danmarks Frie Forskningsfond og andre offentlige og private bevillingshavere vil blive overvejet nøje af fonden og fastlagt konkret. Den foreslåede ændring har ikke til formål at ændre balancen mellem frie og tematiske midler.

2.2.3. Forlængelse af Danmarks Frie Forskningsfonds strategiperiode, jf. lovforslagets § 1, nr. 2

Københavns Universitet, Aalborg Universitet og Akademikerne støtter helt eller med enkelte, mindre forbehold denne ændring.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

Der er ikke foretaget indholdsmæssige ændringer af lovforslaget som følge af høringen. Der er dog i forhold til høringsversionen foretaget ændringer af overvejende sproglig og teknisk karakter.